

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCINIS TEISMAS

SPRENDIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NARIO GINTARO SONGAILOS PRAŠYMŲ IŠAIŠKINTI LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCINIO TEISMO 2012 M. LAPKRIČIO 10 D. IŠVADĄ

2012 m. lapkričio 29 d.

Vilnius

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, susidedantis iš Konstitucinio Teismo teisėjų Egidijaus Bieliūno, Tomos Birmontienės, Prano Kuconio, Gedimino Mesonio, Ramutės Ruškytės, Egidijaus Šileikio, Algirdo Taminsko, Romualdo Kęstučio Urbaičio, Dainiaus Žalimo, sekretoriaujant Daivai Pitrėnaitei,

Konstitucinio Teismo tvarkomajame posėdyje apsvaustė pareiškėjo – Seimo nario Gintaro Songailos:

1. Konstituciniame Teisme 2012 m. lapkričio 13 d. gautą prašymą Nr. 1B-31/2012 išaiškinti kai kurias Konstitucinio Teismo 2012 m. lapkričio 10 d. išvados „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo ir Lietuvos Respublikos Prezidentės paklausimų, ar per 2012 m. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimus nebuvo pažeistas Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymas“ nuostatas:

1) „ar išvadų 1 punkto nuostatos kad daugiamandatėje rinkimų apygardoje „buvo pažeista Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 5(1) 1 dalis“ ir „90 straipsnis“, o taip pat išvadų 2 punkto nuostatos, kad buvo pažeista Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 5(1) 1 dalis ir „90 straipsnis“, reiškia, jog jau po Konstitucinio Teismo išvados paskelbimo atsiradus naujų, pagrįstų duomenų dėl šiurkščių ir sistemingų Seimo rinkimų įstatymo pažeidimų, Seimas turi teisę ir/ar pareigą prieš tvirtindamas galutinius rinkimų rezultatus atsižvelgti į naujai išaiškėjusias aplinkybes, kurios nebuvo nagrinėtos Konstitucinio Teismo išvados teikimo teisenos metu?“;

2) „ar išvados 1 punkto nuostatos, jog „buvo pažeista Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 5(1) 1 dalis“ ir „90 straipsnis“, o taip pat išvadų 2 punkto nuostatos, kad buvo pažeista Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 5(1) 1 dalis ir „90 straipsnis“ reiškia, jog jeigu vėliau

išaiškėjus, kad Konstitucinio Teismo išvados teikimo teisenos metu valstybės institucija (Vyriausioji rinkimų komisija), kuri buvo įpareigota pateikti Konstituciniam Teismui bylos nagrinėjimui būtiną medžiagą, įrodymus ir sąmoningai jų nepateikė, Seimas turi teisę ir/ar pareigą prieš tvirtindamas galutinius rinkimų rezultatus atsižvelgti į naujai išaiškėjusias aplinkybes, kurios nebuvo nagrinėtos Konstitucinio Teismo išvados teikimo teisenos metu?";

3) „ar išvadų 1 ir 2 punkto nuostatos, jog „buvo pažeista Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 5(1) 1 dalis“ ir „90 straipsnis“ reiškia, jog pirmumo balsų skaičius, kuriuos gavo galutinėje Darbo partijos kandidatų į Seimo narius sąrašo eilėje įrašyti Živilė Pinskiuvienė, Jolanta Gaudutienė, Jonas Pinksus, Vytautas Gričius, Viačeslav Ždanovič turėtų būti nepripažinti ir kaip balsai atiduoti už Darbo partijos sąrašą daugiamandatėje rinkimų apygardoje?";

4) „ar išvados 3 punkto nuostatos, jog Kupiškio–Biržų vienmandatėje rinkimų apygardoje Nr. 48 „buvo pažeista Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 88 straipsnio (2004 m. rugpjūčio 20 d. redakcija) 1 dalis, 91 straipsnio (2008 m. balandžio 15 d. redakcija) 1 dalies 1 punktas, 2 dalis“ reiškia, jog panaikinus rinkimų rezultatus Biržų–Kupiškio vienmandatėje rinkimų apygardoje, panaikinami ir daugiamandatės rinkimų apygardos balsavimo rezultatai šioje apygardoje?";

5) „ar visame išvadų dokumente pateikiami argumentai reiškia, kad Seimo rinkimų rezultatai daugiamandatėje rinkimų apygardoje buvo nustatyti, ar pateikti šiuurškčių pažeidimų faktai leido Vyriausiajai rinkimų komisijai nustatyti esminius rinkimų rezultatus daugiamandatėje rinkimų apygardoje daugiau kaip vieno mandato tikslumu, kaip to buvo klausama Lietuvos Respublikos Seimo lapkričio 6 d. nutarime Nr. XI-2378?";

6) „ar išvadų konstatuojamosios dalies IV skyriaus 8.4. punkto trečioji ir ketvirtoji pastraipa, kuriose atitinkamai teigiama, kad „paskirsčius mandatus pagal kvotą, Darbo partijos sąrašui, kuris yra paskutinis, gavęs mandatą pagal liekaną, atiteko 11 712 rinkėjų balsų dalijimo liekana, kuri 3672 rinkėjų balsais didesnė už toliau mandate paskirstymo pagal liekanas eilėje esančiam Lietuvos socialdemokratų partijos sąrašui atitekusią 8040 rinkėjų balsų liekaną“ bei „vadinasi, Vyriausiosios rinkimų komisijos konstatuotų Seimo rinkimų įstatymo pažeidimų mastas (net ir nustačius, kad galėjo būti paveikta iki 3594 rinkėjų valia), yra toks, kuriuo nesiekama nei nustatyta minėta rinkėjų kvota, nei Darbo partijos sąrašui atitekusi rinkėjų balsų dalijimo liekana, ir netgi minėtas rinkėjų balsų dalijimo liekanų skirtumas, galėjęs nulemti vieno mandato atitekimą ne Darbo partijos, o Lietuvos socialdemokratų partijos sąrašui“ reiškia, kad minimali daugiau negu vieno mandato abejonės riba šiuose Seimo rinkimuose buvo 3672 balsų?";

2. Konstituciniame Teisme 2012 m. lapkričio 15 d. gautą prašymą Nr. 1B-35/2012 išaiškinti kai kurias Konstitucinio Teismo 2012 m. lapkričio 10 d. išvados „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo ir Lietuvos Respublikos Prezidentės paklausimų, ar per 2012 m. Lietuvos Respublikos Seimo

rinkimus nebuvo pažeistas Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymas“ nuostatas:

1) „ar išvadų konstatuojamosios dalies III skyriaus paskutinės pastraipos sakinys – „Šiame kontekste pažymėtina, kad Konstitucijos 105 straipsnio 3 dalies 1 punkte nustatyti Konstitucinio Teismo įgaliojimai *inter alia* teikti išvadą, ar nebuvo pažeistas rinkimų įstatymas per Seimo narių rinkimus; pagal Konstitucijos 106 straipsnio 5 dalį prašyti Konstitucinio Teismo išvados dėl Seimo rinkimų gali Seimas ir Respublikos Prezidentas; Konstitucijos 107 straipsnio 3 dalyje *inter alia* nustatyta, kad, remdamasis Konstitucinio Teismo išvada, Konstitucijos 105 straipsnio 3 dalyje nurodytus klausimus galutinai sprendžia Seimas“ – reiškia, kad Seimas, atsižvelgdamas į Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo lapkričio 10 d. išvadą privalėjo priimti galutinį sprendimą dėl Seimo rinkimų rezultatų nustatymo ar jų pripažinimo negaliojančiais, kaip tą nustato Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 95 straipsnis, ne tik dėl Biržų–Kupiškio (Nr. 48) vienmandatės apygardos bei dėl daugiamentės apygardos, tačiau ir dėl Šilutės–Pagėgių (Nr. 32), Širvintų–Vilniaus (Nr. 55), Vilniaus–Trakų (Nr. 57), Kaišiadorių–Elektrėnų (Nr. 59), Jurbarko (Nr. 62), dėl kurių Lietuvos Respublikos Seimas savo lapkričio 6 d. nutarimu Nr. XI-2378 pateikė paklausimą Lietuvos Respublikos Konstituciniam Teismui?“;

2) „ar išvadų konstatuojamosios dalies III skyriaus paskutinės pastraipos sakinys – „Šiame kontekste pažymėtina, kad Konstitucijos 105 straipsnio 3 dalies 1 punkte nustatyti Konstitucinio Teismo įgaliojimai *inter alia* teikti išvadą, ar nebuvo pažeistas rinkimų įstatymas per Seimo narių rinkimus; pagal Konstitucijos 106 straipsnio 5 dalį prašyti Konstitucinio Teismo išvados dėl Seimo rinkimų gali Seimas ir Respublikos Prezidentas; Konstitucijos 107 straipsnio 3 dalyje *inter alia* nustatyta, kad, remdamasis Konstitucinio Teismo išvada, Konstitucijos 105 straipsnio 3 dalyje nurodytus klausimus galutinai sprendžia Seimas“ – reiškia, kad jei Lietuvos Respublikos Seimas, remdamasis Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo išvada, nepriėmė galutinio sprendimo (nenustatė esminių rinkimų rezultatų Šilutės–Pagėgių (Nr. 32), Širvintų–Vilniaus (Nr. 55), Vilniaus–Trakų (Nr. 57), Kaišiadorių–Elektrėnų (Nr. 59) ir Jurbarko (Nr. 62) apygardose arba nepripažino rinkimų jose negaliojančiais), kad galutiniai rinkimų rezultatai šiose vienmandatėse rinkimų apygardose liko nenustatyti?“;

3) „ar išvadų konstatuojamosios dalies III skyriaus paskutinės pastraipos sakinys – „Šiame kontekste pažymėtina, kad Konstitucijos 105 straipsnio 3 dalies 1 punkte nustatyti Konstitucinio Teismo įgaliojimai *inter alia* teikti išvadą, ar nebuvo pažeistas rinkimų įstatymas per Seimo narių rinkimus; pagal Konstitucijos 106 straipsnio 5 dalį prašyti Konstitucinio Teismo išvados dėl Seimo rinkimų gali Seimas ir Respublikos Prezidentas; Konstitucijos 107 straipsnio 3 dalyje *inter alia* nustatyta, kad, remdamasis Konstitucinio Teismo išvada, Konstitucijos 105 straipsnio 3 dalyje nurodytus klausimus galutinai sprendžia Seimas“ – reiškia, kad be galutinio Lietuvos Respublikos Seimo sprendimo dėl esminių rinkimų rezultatų Šilutės–Pagėgių (Nr. 32), Širvintų–Vilniaus (Nr.

55), Vilniaus–Trakų (Nr. 57), Kaišiadorių–Elektrėnų (Nr. 59) ir Jurbarko (Nr. 62) apygardose arba dėl rinkimų jose pripažinimo negaliojančiais, kandidatai į Respublikos Seimo narius šiose vienmandatėse apygardose (Artūras Skardžius, Rita Tamašunienė, Jaroslav Narkevič, Bronius Bradauskas, Bronius Pauža), kurių išrinkimą Seimo nariais šiose vienmandatėse apygardose savo lapkričio 4 d. sprendimu Sp-321 „Dėl 2012 m. spalio 14 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų galutinių rinkimų rezultatų“ patvirtino Vyriausioji rinkimų komisija, gali įgyti Seimo nario mandatą ir prisiekti?“

Konstitucinis Teismas

nustatė:

1. Konstitucinis Teismas 2012 m. lapkričio 10 d. konstitucinės justicijos byloje Nr. 15/2012-16/2012 pateikė išvadą „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo ir Lietuvos Respublikos Prezidentės paklausimų, ar per 2012 m. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimus nebuvo pažeistas Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymas“ (Žin., 2012, Nr. 131-6607; toliau – ir Konstitucinio Teismo 2012 m. lapkričio 10 d. išvada).

2. Konstitucinio Teismo 2012 m. lapkričio 10 d. išvadoje pripažinta, kad:

1) Vyriausiosios rinkimų komisijos 2012 m. lapkričio 4 d. sprendimo Nr. Sp-321 „Dėl 2012 m. spalio 14 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų galutinių rinkimų rezultatų“ (toliau – Vyriausiosios rinkimų komisijos 2012 m. lapkričio 4 d. sprendimas Nr. Sp-321) 2 punktu tiek, kiek juo, nustatant Seimo rinkimuose daugiamandatėje rinkimų apygardoje galutines kandidatų į Seimo narius sąrašų eiles, nuspręsta galutinėje Darbo partijos kandidatų į Seimo narius sąrašo eilėje įrašyti Živilę Pinskiuvienę (Nr. 10), Jolantą Gaudutienę (Nr. 17), Joną Pinskų (Nr. 22), Vytautą Gričių (Nr. 35), Viačeslav Ždanovič (Nr. 48), buvo pažeista Seimo rinkimų įstatymo 5¹ straipsnio 1 dalis (2008 m. balandžio 15 d. redakcija), 90 straipsnis (2008 m. balandžio 15 d. redakcija);

2) Vyriausiosios rinkimų komisijos 2012 m. lapkričio 4 d. sprendimo Nr. Sp-321 3 punktu tiek, kiek juo nustatyta, kad Jolanta Gaudutienė, Jonas Pinksus, Živilė Pinskiuvienė išrinkti į Seimą daugiamandatėje rinkimų apygardoje pagal Darbo partijos kandidatų sąrašą, buvo pažeista Seimo rinkimų įstatymo 5¹ straipsnio 1 dalis (2008 m. balandžio 15 d. redakcija), 90 straipsnis (2008 m. balandžio 15 d. redakcija);

3) Vyriausiosios rinkimų komisijos 2012 m. lapkričio 4 d. sprendimo Nr. Sp-321 1, 3 punktais tiek, kiek jais Biržų–Kupiškio vienmandatėje rinkimų apygardoje Nr. 48 nustatyti Seimo rinkimų 2012 m. spalio 28 d. pakartotinio balsavimo rezultatai ir pagal rinkimų rezultatus nustatytas asmuo, išrinktas į Seimą, buvo pažeista Seimo rinkimų įstatymo 88 straipsnio (2004 m. rugpjūčio 20 d. redakcija) 1 dalis, 91 straipsnio (2008 m. balandžio 15 d. redakcija) 1 dalies 1 punktas, 2 dalis;

4) Vyriausiosios rinkimų komisijos 2012 m. lapkričio 4 d. sprendimo Nr. Sp-321 1, 3 punktais tiek, kiek jais vienmandatėse Pajūrio (Nr. 22), Šilutės–Pagėgių (Nr. 32), Širvintų–Vilniaus (Nr. 55), Vilniaus–Trakų (Nr. 57), Kaišiadorių–Elektrėnų (Nr. 59), Jurbarko (Nr. 62) rinkimų apygardose nustatyti Seimo rinkimų 2012 m. spalio 28 d. pakartotinio balsavimo rezultatai ir pagal rinkimų rezultatus nustatyti asmenys, išrinkti į Seimą, taip pat 2012 m. lapkričio 4 d. sprendimu Nr. Sp-324 „Dėl galutinių balsavimo rezultatų patvirtinimo Šilutės–Pagėgių vienmandatėje rinkimų apygardoje Nr. 32“ (toliau – Vyriausiosios rinkimų komisijos 2012 m. lapkričio 4 d. sprendimas Nr. Sp-324) Seimo rinkimų įstatymas nebuvo pažeistas.

3. Pareiškėjas – Seimo narys G. Songaila prašo išaiškinti Konstitucinio Teismo 2012 m. lapkričio 10 d. išvadą.

Konstitucinis Teismas

konstatuoja:

I

1. Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 61 straipsnyje yra įtvirtinti Konstitucinio Teismo įgaliojimai oficialiai aiškinti savo nutarimus; pagal šio straipsnio 1 dalį Konstitucinio Teismo nutarimą oficialiai gali aiškinti tik pats Konstitucinis Teismas pagal dalyvavusių byloje asmenų, kitų institucijų ar asmenų, kuriems jis išsiųstas, prašymą, taip pat savo iniciatyva.

Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, jog Konstitucinio Teismo išvada, kaip ir Konstitucinio Teismo nutarimas, yra jo baigiamasis aktas, todėl akivaizdu, kad, turėdamas įgaliojimus aiškinti savo nutarimus, Konstitucinis Teismas turi ir įgaliojimus aiškinti savo išvadas pagal dalyvavusių byloje asmenų, kitų institucijų ar asmenų, kuriems jos išsiųstos, prašymą, taip pat savo iniciatyva (Konstitucinio Teismo 2004 m. balandžio 6 d. sprendimas).

2. Prašymus išaiškinti Konstitucinio Teismo 2012 m. lapkričio 10 d. išvadą pateikė Seimo narys G. Songaila.

G. Songaila buvo pareiškėjo – Seimo atstovas konstitucinės justicijos byloje, kurioje pateikta Konstitucinio Teismo 2012 m. lapkričio 10 d. išvada. Taigi pagal Konstitucinio Teismo įstatymo 61 straipsnio 1 dalį jis turi teisę kreiptis į Konstitucinį Teismą su prašymu išaiškinti šią Konstitucinio Teismo išvadą.

II

1. Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad nors Konstitucinio Teismo įgaliojimai aiškinti savo nutarimus, kitus baigiamuosius aktus Konstitucijoje *expressis verbis* nėra įtvirtinti, jie neabejotinai kyla iš Konstitucijos – konstitucinio teisinio reguliavimo visumos (*inter alia* konstitucinio teisinės valstybės principo), tokius Konstitucinio Teismo įgaliojimus suponuoja pati

Konstitucinio Teismo konstitucinė paskirtis vykdyti konstitucinį teisingumą, garantuoti Konstitucijos viršenybę teisės sistemoje ir konstitucinį teisėtumą (Konstitucinio Teismo 2006 m. kovo 14 d. sprendimas).

2. Konstitucinis Teismas savo aktuose ne kartą yra konstatavęs, kad jo nutarimų, kitų baigiamųjų aktų aiškinimo instituto paskirtis – plačiau, išsamiau atskleisti atitinkamų Konstitucinio Teismo nutarimo, kito baigiamojo akto nuostatų turinį, prasmę, jeigu to reikia, kad būtų užtikrintas deramas to Konstitucinio Teismo nutarimo, kito baigiamojo akto vykdymas, kad tuo Konstitucinio Teismo nutarimu, kitu baigiamuoju aktu būtų vadovaujama (*inter alia* Konstitucinio Teismo 2010 m. gruodžio 22 d., 2011 m. vasario 23 d., 2011 m. rugsėjo 5 d. sprendimai).

Šiame kontekste pabrėžtina, kad Konstitucinio Teismo nutarimo, kito baigiamojo akto aiškinimo paskirtis – nuodugniau paaiškinti tas Konstitucinio Teismo nutarimo, kito baigiamojo akto nuostatas, formuluotes, dėl kurių prasmės yra kilę neaiškumų, o ne tai, kaip konkrečiai jis turėtų būti įgyvendinamas, *inter alia* teisės taikymo srityje.

Pažymėtina, kad Konstitucinio Teismo nutarimo, kito baigiamojo akto aiškinimas galėtų būti reikšmingas siekiant užtikrinti ne tik tai, kad būtų tinkamai įgyvendintas to akto rezoliucinėje dalyje įtvirtintas sprendimas, bet ir tai, kad teisėkūros procese būtų deramai atsižvelgiama į Konstitucinio Teismo formuojamą oficialiąją konstitucinę doktriną.

3. Pabrėžtina, jog prašymu išaiškinti įgyvendintą Konstitucinio Teismo nutarimą, kitą baigiamąjį aktą negali būti siekiama, kad būtų įvertinta teisės akto, kuriuo tas Konstitucinio Teismo aktas įgyvendintas, atitiktis aukštesnės galios teisės aktams, *inter alia* (ir pirmiausia) Konstitucijai; tai būtų naujos konstitucinės justicijos bylos tyrimo dalykas.

4. Šios konstitucinės justicijos bylos kontekste pažymėtina, kad pagal Konstitucijos 107 straipsnio 3 dalį, remdamasis Konstitucinio Teismo išvadomis, atitinkamus klausimus galutinai sprendžia Seimas. Taigi, gavęs Konstitucinio Teismo išvadą, kad per Seimo narių rinkimus buvo pažeistas rinkimų įstatymas, Seimas privalo priimti galutinį sprendimą.

Tais atvejais, kai remiantis Konstitucinio Teismo išvada yra priimtas galutinis Seimo sprendimas, Konstitucinis Teismas turi įgaliojimus vertinti ir spręsti, ar šios išvados aiškinimas nebūtų beprasmiškas, ir atsisakyti ją aiškinti. Konstitucinio Teismo išvada, kuria remiantis yra priimtas galutinis Seimo sprendimas, galėtų būti aiškinama *inter alia* tais atvejais, kai siekiama, kad teisėkūros procese būtų deramai atsižvelgiama į Konstitucinio Teismo formuojamą oficialiąją konstitucinę doktriną.

5. Pažymėtina, jog prašymu išaiškinti Konstitucinio Teismo išvadą, kad per Seimo narių rinkimus buvo pažeistas rinkimų įstatymas, negali būti kvestionuojama Seimo teisės akto, priimto remiantis šia išvada, atitiktis aukštesnės galios teisės aktams, *inter alia* (ir pirmiausia) Konstitucijai. Tai gali būti daroma inicijuojant naują konstitucinės justicijos bylą, Konstitucijoje numatytiems

subjektams su atitinkamu prašymu kreipiantis į Konstitucinį Teismą.

6. Konstitucinis Teismas ne kartą yra pabrėžęs, kad prašymo išaiškinti Konstitucinio Teismo nutarimą, kitą baigiamąjį aktą nagrinėjimas nesuponuoja naujos konstitucinės justicijos bylos.

Šiame kontekste pažymėtina, kad pagal Konstitucinio Teismo įstatymo 61 straipsnio 3 dalį Konstitucinis Teismas privalo aiškinti savo nutarimą nekeisdamas jo turinio. Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad ši nuostata, be kita ko, reiškia, jog aiškindamas savo nutarimą Konstitucinis Teismas negali jo turinio aiškinti taip, kad būtų pakeista nutarimo nuostatų prasmė, *inter alia* prasminė elementų, sudarančių nutarimo turinį, visuma, argumentai, motyvai, kuriais grindžiamas tas Konstitucinio Teismo nutarimas. Konstitucinio Teismo nutarimas yra vientisas, jo visos sudedamosios dalys yra tarpusavyje susijusios; nutarimo nutariamoji (rezoliucinė) dalis yra grindžiama motyvuojamosios dalies argumentais; aiškindamas savo nutarimą Konstitucinis Teismas yra saistomas tiek nutarimo nutarimosios, tiek motyvuojamosios dalies turinio. Aiškinant Konstitucinio Teismo įstatymo 61 straipsnio 3 dalį Konstitucinio Teismo aktuose ne kartą konstatuota ir tai, kad Konstitucinis Teismas negali aiškinti to, ko jis toje konstitucinės justicijos byloje, kurioje buvo priimtas prašomas išaiškinti nutarimas, netyrė; tai būtų atskiro tyrimo dalykas.

Konstitucinis Teismas yra konstatavęs ir tai, kad iš Konstitucijos kylantys ir Konstitucinio Teismo įstatyme nustatyti Konstitucinio Teismo įgaliojimai oficialiai aiškinti savo nutarimus negali būti interpretuojami taip, esą jie apima ir Konstitucinio Teismo pareigą aiškinti savo nutarimų ar jų atskirų nuostatų įtvirtinimo ir suformulavimo argumentus arba motyvus, kurie nėra nurodyti pačiame Konstitucinio Teismo nutarime (Konstitucinio Teismo 2006 m. kovo 14 d. sprendimas).

Šios nuostatos *mutatis mutandis* taikytinos Konstituciniam Teismui aiškinant ir kitus savo baigiamuosius aktus, *inter alia* pagal Konstitucijos 105 straipsnio 3 dalį pateiktas išvadas.

7. Šios konstitucinės justicijos bylos kontekste pažymėtina ir tai, kad tais atvejais, kai Konstitucinio Teismo prašoma išaiškinti Konstitucinio Teismo nutarimo, kito baigiamojo akto rezoliucinės dalies nuostatas, ignoruojant jų ryšį su motyvuojamojoje dalyje išdėstytais oficialiosios konstitucinės doktrinos nuostatomis, kitais argumentais, Konstitucinis Teismas, atsižvelgdamas į tai, kad nutarimo, kito baigiamojo akto rezoliucinės dalies nuostatos negali būti aiškinamos izoliuotai nuo motyvuojamojoje dalyje išdėstytų oficialiosios konstitucinės doktrinos nuostatų, kitų argumentų, turi įgaliojimus atsisakyti pagal pareiškėjo prašymą aiškinti savo nutarimą, kitą baigiamąjį aktą.

III

1. Minėta, kad pareiškėjas prašo išaiškinti Konstitucinio Teismo 2012 m. lapkričio 10 d. išvadą.

2. Seimas, remdamasis Konstitucinio Teismo 2012 m. lapkričio 10 d. išvada, 2012 m. lapkričio 14 d. priėmė nutarimą Nr. XI-2417 „Dėl 2012 m. spalio 14 d. Lietuvos Respublikos Seimo

rinkimų rezultatų Biržų–Kupiškio vienmandatėje rinkimų apygardoje Nr. 48 pripažinimo negaliojančiais“ (toliau – Seimo 2012 m. lapkričio 14 d. nutarimas Nr. XI-2417), kuriuo pripažino negaliojančiais 2012 m. spalio 14 d. Seimo rinkimų rezultatus Biržų–Kupiškio vienmandatėje rinkimų apygardoje Nr. 48 ir pripažino, kad 2012 m. spalio 14 d. Seimo rinkimuose šioje rinkimų apygardoje Seimo narys nėra išrinktas.

Taigi šis Seimo nutarimas buvo priimtas remiantis Konstitucinio Teismo 2012 m. lapkričio 10 d. išvados rezoliucinės dalies 3 punktu, kuriame pripažinta, kad Vyriausiosios rinkimų komisijos 2012 m. lapkričio 4 d. sprendimu Nr. Sp-321 tiek, kiek Biržų–Kupiškio vienmandatėje rinkimų apygardoje Nr. 48 nustatyti Seimo rinkimų 2012 m. spalio 28 d. pakartotinio balsavimo rezultatai ir pagal rinkimų rezultatus nustatytas asmuo, išrinktas į Seimą, buvo pažeistas Seimo rinkimų įstatymas.

3. Remdamasis Konstitucinio Teismo 2012 m. lapkričio 10 d. išvada, Seimas 2012 m. lapkričio 14 d. taip pat priėmė nutarimą Nr. XI-2420 „Dėl 2012 m. spalio 14 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų galutinių rezultatų daugiamandatėje rinkimų apygardoje nustatymo“ (toliau – Seimo 2012 m. lapkričio 14 d. nutarimas Nr. XI-2420), kuriuo *inter alia* nutarė:

- nustatyti, kad tvirtinant Seimo rinkimuose daugiamandatėje rinkimų apygardoje galutines kandidatų į Seimo narius sąrašų eiles į galutinę Darbo partijos kandidatų į Seimo narius sąrašo eilę Živilė Pinskuvienė (Nr. 10), Jolanta Gaudutienė (Nr. 17), Jonas Pinskus (Nr. 22), Vytautas Gricius (Nr. 35), Viačeslav Ždanovič (Nr. 48) įrašyti pažeidžiant Seimo rinkimų įstatymo 5¹ straipsnio 1 dalį ir 90 straipsnį;

- išbraukti Živilė Pinskuvienę (Nr. 10), Jolantą Gaudutienę (Nr. 17), Joną Pinskų (Nr. 22), Vytautą Gricių (Nr. 35), Viačeslav Ždanovič (Nr. 48) iš Darbo partijos kandidatų sąrašo;

- nustatyti, kad Živilė Pinskuvienė, Jolanta Gaudutienė, Jonas Pinskus nėra išrinkti Seimo nariais daugiamandatėje rinkimų apygardoje;

- nustatyti 2012 m. spalio 14 d. Seimo rinkimų galutinius rezultatus daugiamandatėje rinkimų apygardoje ir patvirtinti galutinį Seimo narių, išrinktų daugiamandatėje rinkimų apygardoje, sąrašą.

Taigi šis Seimo nutarimas buvo priimtas remiantis Konstitucinio Teismo 2012 m. lapkričio 10 d. išvados rezoliucinės dalies 1, 2 punktais, kuriuose pripažinta, kad Vyriausiosios rinkimų komisijos 2012 m. lapkričio 4 d. sprendimu Nr. Sp-321 tiek, kiek nustatant Seimo rinkimuose daugiamandatėje rinkimų apygardoje galutines kandidatų į Seimo narius sąrašų eiles nuspręsta galutinėje Darbo partijos kandidatų į Seimo narius sąrašo eilėje įrašyti Živilė Pinskuvienę (Nr. 10), Jolantą Gaudutienę (Nr. 17), Joną Pinskų (Nr. 22), Vytautą Gricių (Nr. 35), Viačeslav Ždanovič (Nr. 48), taip pat tiek, kiek nustatyta, kad Jolanta Gaudutienė, Jonas Pinskus, Živilė Pinskuvienė išrinkti į Seimą daugiamandatėje rinkimų apygardoje pagal Darbo partijos kandidatų sąrašą, buvo

pažeistas Seimo rinkimų įstatymas.

4. Minėta, jog Konstitucinio Teismo 2012 m. lapkričio 10 d. išvados rezoliucinės dalies 4 punkte pripažinta, kad Vyriausiosios rinkimų komisijos 2012 m. lapkričio 4 d. sprendimu Nr. Sp-321 tiek, kiek vienmandatėse Pajūrio (Nr. 22), Šilutės–Pagėgių (Nr. 32), Širvintų–Vilniaus (Nr. 55), Vilniaus–Trakų (Nr. 57), Kaišiadorių–Elektrėnų (Nr. 59), Jurbarko (Nr. 62) rinkimų apygardose nustatyti Seimo rinkimų 2012 m. spalio 28 d. pakartotinio balsavimo rezultatai ir pagal rinkimų rezultatus nustatyti asmenys, išrinkti į Seimą, taip pat 2012 m. lapkričio 4 d. sprendimu Nr. Sp-324 Seimo rinkimų įstatymas nebuvo pažeistas.

5. Taigi konstatuotina, kad, remdamasis Konstitucinio Teismo 2012 m. lapkričio 10 d. išvada, Seimas priėmė atitinkamus galutinius sprendimus.

6. Vertinant pareiškėjo prašymą Nr. 1B-31/2012 išaiškinti Konstitucinio Teismo 2012 m. lapkričio 10 d. išvadą pažymėtina, kad šis prašymas neatitinka Konstitucinio Teismo suformuluotų reikalavimų tokiam prašymui.

6.1. Dalį savo prašymo pareiškėjas formuluoja kaip prašymą išaiškinti Konstitucinio Teismo 2012 m. lapkričio 10 d. išvados rezoliucinės dalies 1–3 punktuose įtvirtintus Konstitucinio Teismo sprendimus, kad per 2012 m. Seimo rinkimus buvo pažeistas Seimo rinkimų įstatymas, neatsižvelgdamas į jų ryšį su motyvuojamojoje dalyje išdėstytais argumentais (pareiškėjo prašymo 1–4 klausimai).

Minėta, kad tais atvejais, kai Konstitucinio Teismo prašoma išaiškinti Konstitucinio Teismo nutarimo, kito baigiamojo akto rezoliucinės dalies nuostatas, ignoruojant jų ryšį su motyvuojamojoje dalyje išdėstytais oficialiosios konstitucinės doktrinos nuostatomis, kitais argumentais, Konstitucinis Teismas, atsižvelgdamas į tai, kad nutarimo, kito baigiamojo akto rezoliucinės dalies nuostatos negali būti aiškinamos izoliuotai nuo motyvuojamojoje dalyje išdėstytų oficialiosios konstitucinės doktrinos nuostatų, kitų argumentų, turi įgaliojimus atsisakyti pagal pareiškėjo prašymą aiškinti savo nutarimą, kitą baigiamąjį aktą.

6.2. Be to, iš pareiškėjo prašymo matyti, kad jis abejoja, ar Konstitucinio Teismo 2012 m. lapkričio 10 d. išvadoje pateikti argumentai yra pakankami šios išvados rezoliucinėje dalyje įtvirtintiems sprendimams pagrįsti (pareiškėjo prašymo 5–6 klausimai).

Minėta, kad Konstitucinio Teismo įgaliojimai oficialiai aiškinti savo išvadas negali būti interpretuojami taip, esą jie apima ir Konstitucinio Teismo pareigą aiškinti savo išvadų ar atskirų jų nuostatų įtvirtinimo ir suformulavimo argumentus arba motyvus, kurie nėra nurodyti pačioje Konstitucinio Teismo išvadoje.

7. Pažymėtina, kad Konstitucinio Teismo suformuluotų reikalavimų prašymui išaiškinti Konstitucinio Teismo baigiamąjį aktą neatitinka ir pareiškėjo prašymas Nr. 1B-35/2012 išaiškinti Konstitucinio Teismo 2012 m. lapkričio 10 d. išvadą.

Šiuo prašymu pareiškėjas iš tiesų prašo išaiškinti ne Konstitucinio Teismo 2012 m. lapkričio 10 d. išvados, o Konstitucijos, būtent jos 105 straipsnio 3 dalies 1 punkto, 106 straipsnio 5 dalies, 107 straipsnio 3 dalies, nuostatas, kurių Konstitucinis Teismas šioje išvadoje pareiškėjo nurodytu aspektu (t. y. kokius sprendimus turėtų priimti Seimas, remdamasis Konstitucinio Teismo išvada dėl paklausimo, ar per Seimo narių rinkimus nebuvo pažeistas rinkimų įstatymas) neaiškino.

Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad pagal Konstituciją jis turi įgaliojimus oficialiai aiškinti Konstituciją; Konstitucinis Teismas tai daro sprenddamas, ar įstatymai neprieštarauja Konstitucijai, ar kiti Seimo priimti aktai neprieštarauja įstatymams ir Konstitucijai, ar Respublikos Prezidento ir Vyriausybės aktai neprieštarauja įstatymams ir Konstitucijai (Konstitucinio Teismo 2003 m. gegužės 30 d. nutarimas). Tirdamas įstatymų ir kitų teisės aktų atitikimą Konstitucijai, Konstitucinis Teismas plėtoja savo ankstesniuose nutarimuose, kituose aktuose pateiktą Konstitucijos nuostatų sampratą, atskleidžia naujus, konkrečios bylos tyrimui būtinus Konstitucijoje nustatyto teisinio reguliavimo aspektus (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d., 2006 m. kovo 14 d., 2006 m. kovo 28 d. nutarimai, 2006 m. rugpjūčio 8 d. sprendimas).

8. Pažymėtina, kad abiejuose pareiškėjo prašymuose iš esmės klausama, kokius konkrečius sprendimus turėtų priimti Seimas, remdamasis Konstitucinio Teismo 2012 m. lapkričio 10 d. išvada.

Kaip minėta, Konstitucinio Teismo baigiamojo akto aiškinimo paskirtis – nuodugniau paaiškinti tas Konstitucinio Teismo nutarimo, kito baigiamojo akto nuostatas, formuluotes, dėl kurių prasmės yra kilę neaiškumų, o ne tai, kaip konkrečiai jis turėtų būti įgyvendinamas, *inter alia* teisės taikymo srityje. Minėta ir tai, kad tais atvejais, kai remiantis Konstitucinio Teismo išvada yra priimtas galutinis Seimo sprendimas, Konstitucinis Teismas turi įgaliojimus vertinti ir spręsti, ar šios išvados aiškinimas nebūtų beprasmiškas, ir atsisakyti jį aiškinti.

9. Įvertinus išdėstytas aplinkybes, taip pat tai, kad, remdamasis Konstitucinio Teismo 2012 m. lapkričio 10 d. išvada, Seimas yra priėmęs galutinius sprendimus, konstatuotina, jog aiškinti šią išvadą pagal pareiškėjo prašymus nebūtų prasminga, toks aiškinimas būtų savitiksliškas.

10. Atsižvelgiant į išdėstytus argumentus atsisakytina pagal pareiškėjo – Seimo nario G. Songailos prašymus aiškinti Konstitucinio Teismo 2012 m. lapkričio 10 d. išvadą.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 102 straipsniu, Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 1, 28, 61 straipsniais, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas

nusprendžia:

Atsisakyti pagal Lietuvos Respublikos Seimo nario Gintaro Songailos prašymus aiškinti Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2012 m. lapkričio 10 d. išvadą „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo ir Lietuvos Respublikos Prezidentės paklausimų, ar per 2012 m. Lietuvos

Respublikos Seimo rinkimus nebuvo pažeistas Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymas“.

Šis Konstitucinio Teismo sprendimas yra galutinis ir neskundžiamas.

Sprendimas skelbiamas Lietuvos Respublikos vardu.

Konstitucinio Teismo teisėjai:

Egidijus Bieliūnas

Toma Birmontienė

Pranas Kuconis

Gediminas Mesonis

Ramutė Ruškytė

Egidijus Šileikis

Algirdas Taminskas

Romualdas Kęstutis Urbaitis

Dainius Žalimas